

ONAFHANKELIJK PAPENDRECHT

Oplegnotitie nr.2 met antwoorden op vragen van de agendacommissie

---

Aan: Commissie Ruimte

Datum commissievergadering: 15 september 2021

Betreft: Oplegnotitie stralingsrisico's in de publieke ruimte

Spreektijd voor deskundige: 10 minuten

Deskundige inspreker: Rob van der Boom

De agendacommissie heeft t.b.v. de afweging de volgende vragen over de oplegnotitie:

1. Wat is de nieuwe insteek van de bespreking van het onderwerp in relatie tot eerdere besprekingen? Op 27 november 2019 is de oplegnotitie van PAB over 5G besproken en op 30 januari 2020 is de motie onderzoek gezondheidseffecten 5G van Onafhankelijk Papendrecht aan de orde geweest.
2. Kun je meer achtergrondinformatie geven over de deskundige?

Antwoorden:

1. Sinds deze data van bespreking en motie die de agendacommissie noemt zijn er nieuwe ontwikkelingen te zien geweest. Zo zijn er diverse antennes in de tussentijd op het grondgebied van Papendrecht bijgeplaatst (antenne op dak gebouw Westeind, antenne bij hoogspanningsmasten). Overigens ziet u hiervan enkele afbeeldingen op pagina 5. Tevens is er een nieuw rapport van de Gezondheidsraad verschenen.

Opmerking voor de agendacommissie:

In de separaat meegestuurde **Discussienota stralingsrisico's in de publieke ruimte** werd door ons overigens al uitgebreide en gemotiveerde informatie opgenomen die reeds het antwoord op uw vragen geeft. Ik zal met betrekking tot de recente ontwikkelingen bij de adviezen van de Gezondheidsraad nog even opsommen wat er nieuw is.

Op pagina 6 Bestuurders en plaatselijke politici moet op hun verantwoordelijkheid worden gewezen. Zij hebben de wettelijke verplichting om de eigen bevolking tegen ondermijnende straling te beschermen. Sinds vorig jaar (2020) is de uitrol van 5G in Nederland ter hand genomen. Maar er is steeds meer bekend over de risico's van 5G voor mens en dier (denk aan insecten, vogels, bijen). Zakelijke belangen verhinderen dat er voldoende transparant gesproken wordt, ook in de media, over de potentiële gezondheidsrisico's van blootstelling aan 5G. Dit wordt door de Gezondheidsraad bevestigd.

Op pagina 12 De Gezondheidsraad heeft op basis van hun onderzoek in 2020 geadviseerd om het voorzorgprincipe toe te passen vanwege gebrek aan wetenschappelijk inzicht ten aanzien van 5G en vanwege de vele onderzoeken die ze aantreffen waarin wél gezondheidsrisico's en biologische effecten werden vastgesteld. Er worden door hen 4 specifieke gezondheidseffecten genoemd. Dit advies tot voorzorg werd niet

gedaan omdat er altijd wetenschappelijke twijfel is, maar omdat ze serieuze aanwijzingen hebben gevonden voor gezondheidseffecten. Dit advies is door het Kabinet niet opgevolgd maar met economische overwegingen van tafel geveegd. Bovendien heeft de Gezondheidsraad verklaard dat er nog geen onderzoeken naar de veiligheid of schadelijkheid van 5G gedaan zijn. Ook internationaal is bevestigd dat dergelijke onderzoeken niet gedaan zijn. Wel zijn er duizenden onderzoeken in de wereld gedaan naar de effecten van 2G, 3G en meer recent 4G. Daarin zijn schadelijke effecten overtuigend aangetoond.

Op pagina 4

“De staat heeft de verplichting de gezondheid van haar burgers zo goed mogelijk te waarborgen en dat doet ze niet met de uitrol van 5G. Er liggen te veel studies die grote en ernstige gezondheidsschade aantonen bij blootstelling aan straling. Het is onrechtmatig als de overheid de Nederlandse bevolking aan zo’n groot risico blootstelt.” (Citaat van Mr. Martine Vriens).

2. Een beknopte biografie van de inspreker voegen wij separaat als bijlage voor u bij.

Inleiding

Dit is de oplegnotitie behorende bij de discussienota stralingsrisico's in de publieke ruimte en de presentatie van een deskundige. De vraag is hoe wij omgaan met stralingsrisico's op het grondgebied van onze gemeente, en dan in het bijzonder in de richting van mensen die stralingsgevoelig zijn.

Er staan al enkele 5G zendmasten in de gemeenteⁱ (antenne op dak bij het Westeind, antenne bij een hoogspanningsmast langs de A15, antenne bij het sportcentrum). Sommige inwoners hebben er in toenemende mate last van. Een beetje last van hoofdpijn, duizeligheid, je niet lekker voelen. Soms ervaren zij zelfs zoveel (over)last dat zij gedwongen zijn om hun huizen te gaan isoleren om zichzelf tegen de straling afkomstig van deze zendmasten te beschermen. Slapeloosheid, oorsuizen, een opgejaagd gevoel, allergieën, hoofdpijn, dodelijke vermoeidheid. Het is slechts een greep uit de klachten die duizenden Nederlanders toeschrijven aan de straling waaraan ze worden blootgesteld. Ze hebben EHS, wat staat voor elektrohypersensitiviteit, ofwel overgevoeligheid voor straling. *N.B. Wij staan in contact met een aantal van hen, maar zij willen om privacy redenen niet naar buiten treden of in de commissie ruimte hun verhaal doen.*

Waarom moet het besproken worden?

Omdat er lokale beleidskeuzes gemaakt moeten gaan worden vanwege de aangekondigde komst van 5G zendmasten. Daarnaast zal dit onderwerp wat ons betreft moeten worden opgenomen in de eerstvolgende Omgevingsvisie. Een en ander vraagt de nodige voorbereidingstijd en bespreektijd, want de ontwikkelingen gaan erg snel.

Om welke politieke keuzes vraagt het kernvraagstuk?

De vraag is of de plaatselijke politiek de economische belangen belangrijker vindt óf de belangen voor de gezondheid van de inwoners in de gemeente. Er kan bijvoorbeeld besloten worden om geen zendantennes te plaatsen in de buurt van de kinderdagverblijven, de scholen, de kinderboerderij, het sportcentrum, de verzorgingshuizen, etc. En er kan actief voor gekozen worden om in de publieke ruimten te zorgen voor stralingsarme plekken, zodat mensen niet worden buitengesloten.

Welke informatie is nodig om tot beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming te komen?

Het is van belang dat nu eerst de algemene kennisachterstand op dit terrein wordt ingelopen. Nodig lijkt verdieping in de materie. Kijk daarbij bijvoorbeeld voor informatie op de verzamelwebsite van Stralingsbewust en op de website van de Stichting Elektro Hypersensitiviteit. Deze laatste is ook deelnemer in het Kennisplatform Elektromagnetische Velden.

Welke eisen willen wij aan het proces stellen?

Dat er niet alleen naar de standaard overheidsstandpunten (*samen te vatten als 'het valt wel mee'*) wordt gekeken, maar dat er ook met een open houding en kritische blik verder wordt gekeken naar andere visies en feiten. Dat de gemeente zélf eigen verantwoordelijkheid neemt en deze kwestie niet afschuift op de landelijke overheid.

Welke financiële aspecten spelen een rol?

- De kosten voor de uitrol van 5G; de bekabelde infrastructuur (ondergrondse kabels/glasvezel) en de plaatsing van de zendantennes in lantaarnpalen, verkeerslichten, bushokjes, etc.;
- De kosten vanwege ziekte en arbeidsongeschiktheid van inwoners die vanwege overmatige straling niet meer kunnen functioneren (uitkering, inzet GGD);
- De kosten om huizen van inwoners af te schermen met straling werende materialen – zoals verf, gordijnen, raamfolie, etc. – indien zij gezondheidsklachten ervaren van zendantennes;
- De kosten voor afschermingsmaatregelen in de auto om de mobiliteit voor stralingsgevoeligen te behouden;

- De budgetten beschikbaar maken vanuit de WMO en/of het Ontschottingsfonds om deze kosten te kunnen vergoeden aan inwoners van de gemeente.

Discussie

Naar aanleiding van de presentatie door de deskundige is er gelegenheid tot het stellen van vragen over en weer en een onderlinge discussie. Het gaat er ons in deze (beeldvormende) fase primair om dat de commissie eerst een beeld krijgt bij dit onderwerp. Wat ons betreft is het van belang niet alleen de voordelen maar ook de nadelen van deze technologische ontwikkelingen met elkaar te bespreken. In een volgende fase kan dit onderwerp opiniërend besproken worden.

Afbeelding van een slimme lantarenpaal

